

Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20296>

Özet

Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i, bireylerin dü?ünsel ve manevi iyi olu? düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir psikolojik araçtır. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlaması 2014 yılında Hakan Sar?çam tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışmasında, orijinal formun psikometrik özelliklerinin Türkçe konuşan öğrenci örnekleminde geçerli ve güvenilir olup olmadığını incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçe?in iki alt boyuttan oluştuğunu doğrulanmıştır: **Öz-Yeterlik** ve **Yaşam Planı**. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup, toplam 12 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dü?ünsel iyi olma, manevi iyi olma, öz-yeterlik, yaşam planı, psikometrik özellikler, uyarlama, ölçek.

Yazarlar

Hakan Sar?çam

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin yaşam amaçlarına yönelik algılarını, kişisel yeterlilik inançlarını ve genel manevi tatmin düzeylerini kapsayan **dü?ünsel (manevi) iyi olma** düzeylerini belirlemektir. Bu, bireyin yaşamına anlam verme ve karşılaştığı zorluklarla başa çıkma becerisini de?erlendirmeyi içerir.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?inin maddelerini ve faktör yapısını Türk kültürüne ve diline uygun bir şekilde aktarmak ve bu yapının öğrenci popülasyonunda psikometrik olarak geçerli ve güvenilir olduğunu istatistiksel yöntemlerle kanıtlamaktır.

Yapı

Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i, geniş bir psikolojik yapı olan iyi olma kavramının manevi ve bilişsel boyutlarına odaklanmaktadır. Ölçek, iki temel alt boyut aracılığıyla bu yapıyı ölçer:

Öz-Yeterlik (Self-Efficacy): Bireyin kendi yeteneklerine olan inancını, yaşamındaki zorluklarla başa çıkma ve hedeflerine ulaşma kapasitesini yansıtan boyuttur (1-6. maddeler).

Yaşam Planı (Life Plan/Schema): Bireyin hayatının amacına, anlamlılığına ve geleceğe yönelik net bir yönelim sahibi olup olmadığına dair algısını de?erlendiren boyuttur (7-12. maddeler).

Bu iki alt boyut birle?erek, bireyin ya?amdaki yerini anlamland?rma ve bu anlam do?rultusunda hareket etme becerisini, yani **dü?ünel iyi olma** halini bütüncül olarak ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amacıyla iki a?amal? bir çal??ma yürütülmü?tür. İlk olarak 187 ö?renciden toplanan verilere **Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA)** uygulanm??tır. Bu analiz sonucunda, orijinal formula uyumlu olacak ?ekilde 12 maddenin iki alt boyutta (öz-yeterlik ve hayat ?emas?) topland??? görülmü?tür.

?kinci a?amada, 237 ö?renciden elde edilen veriler kullan?larak **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçlar?, iki faktörlü yap?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Elde edilen uyum iyili?i indeksleri ?unlard?r: $\chi^2/sd=1.41$, $RMSEA=0.039$, $AGFI=.96$, $CFI=.95$, $GFI=.96$, $IFI=.93$, $NFI=.94$ ve $SRMR=0.048$. Bu de?erler, modelin kuramsal yap? ile veri aras?ndaki uyumunun yüksek oldu?unu i?aret etmektedir.

Ölçüt ba??ntil? geçerlik çal??mas? kapsamında, Dü?ünel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i puanlar?n?n **öznel mutluluk** ile ili?kisi incelenmi?tir. Bu analizde hesaplanan korelasyon katsay?s? $r = .55$ olarak bulunmu?, bu da ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?yla teorik olarak ili?kili olmas? beklenen ba?ka bir yap? aras?nda orta düzeyde pozitif bir ili?ki oldu?unu kan?tlam??tır.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılk güvenilirlik katsay?lar?, **Cronbach Alfa** de?eri ile hesaplanm??tır. Öz-yeterlik alt boyutu için .88, ya?am plan? alt boyutu için ise .86 de?eri elde edilmi?tir. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin kendi alt boyutlar? içinde tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Zamanla tutarlılk?? de?erlendirmek amacıyla 22 günlük bir aradan sonra **test-tekrar test** güvenilirlik çal??mas? yap?lm??tır. Bu analizde, öz-yeterlik alt boyutu için katsay? .65, ya?am plan? alt boyutu için ise .61 olarak bulunmu?tur. Bu katsay?lar kabul edilebilir düzeyde olup, ölçe?in zaman içindeki ölçüm kararlılk??n? desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, hem Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. AFA, 12 maddenin iki farklı faktör (Öz-Yeterlik ve Hayat ?emas?) altında topland???n? göstermi?, bu da orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemi?tir.

DFA sonuçlar?, modelin veri ile mükemmel düzeyde uyum sa?lad???n? kan?tlam??tır. Özellikle **RMSEA** de?erinin 0.039 gibi düşük bir seviyede ç?kmas?, modelin basitli?ini ve uygunlu?unu teyit

etmektedir. Di?er uyum indeksleri (CFI, GFI, NFI, IFI, AGFI) de .93 ile .96 aras?nda de?i?erek, iki faktörlü modelin yap?sal geçerli?ini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: 12 madde, 2 alt boyuttan olu?maktadır. Psikometrik de?erlendirme 5'li Likert tipi dereceleme ile yap?lmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yeti?kinlik öncesi/Erken Yeti?kinlik (Ö?renci popülasyonuna göre tahmini)

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? 187 ve 237 ki?ilik üniversite ö?renci örneklemi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lardan maddeleri "1=kesinlikle kat?lm?yorum" ile "5=kesinlikle kat?l?yorum" aras?nda derecelendirmeleri istenmektedir. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde **dü?ünel (manevi) iyi olma** anlam?na gelmektedir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Test-Tekrar Test, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Özel Mutluluk, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: hakansaricam@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Hakan Sar?çam (YILDIZ International Conference on Educational Research and Social Sciences, 2014)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??ması 2014 y?l?nda Hakan Sar?çam taraf?ndan sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: hakansaricam@gmail.com.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak bu ba?lant?dan indirilebilir: [dusunsel-manevi-iyi-olma-olcegi-toad.pdf](https://www.dusunsel-manevi-iyi-olma-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Sar?çam, H. (2014). Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?inin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özellikleri. YILDIZ International Conference on Educational Research and Social Sciences (YICER-2014) September 01-03, 2014, Istanbul, Turkey. Çal??man?n ba?lant?s?: uluslararasısempozyumlar.com.

Dü?ünsel (Manevi) ?yi Olma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 12 maddeden ve 2 alt boyuttan olu?maktadır:

Öz-yeterlilik (1-6. maddeler):

Kendime yardım etmek için yapabilece?im çok fazla bir ?ey yok.

Ya?am Plan? (7-12. maddeler):

Henüz hayat?m?n amac?n? bulamad?m.

Not: Orijinal kaynakta sadece 1. ve 7. maddelerin örnekleri verilmi?tir. Di?er maddeler orijinal yay?ndan edinilmelidir.